

Kazimierz Kaeppele

Sprawozdanie z posiedzenia Naczelnej rady Adwokackiej w dniach 2 i 3 października 1982 r.

Palestra 26/11-12(299-300), 123-126

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. SPRAWOZDANIE

Z POSIEDZENIA NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ W DNIACH 2 I 3 PAŹDZIERNIKA 1982 R.

W dniach 2 i 3 października 1982 r. w DPTA w Grzegorzewicach odbyło się pierwsze pod rządem nowego prawa o adwokaturze¹ posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej, poświęcone przede wszystkim dostosowaniu przepisów samorządowych do prawa o adwokaturze bądź przez uchwalenie nowych regulaminów, bądź też przez sformułowanie stosownych zmian w prawie samorządowym.

Zakres samorządności adwokatury został w znacznym stopniu zwiększony, a w niektórych dziedzinach życia korporacyjnego powstały nawet bardzo istotne zmiany o charakterze jakościowym. O dużej wadze tych zmian świadczy obowiązek Naczelnej Rady Adwokackiej składania Radzie Państwa² corocznych sprawozdań z działalności adwokatury oraz prawo przedstawiania informacji problemowych.

W obradach uczestniczyli: zastępca kierownika Wydziału Administracyjnego KC PZPR — W. Grzelec, zastępca kierownika Wydziału Społeczno-Politycznego CK SD — R. Szadaj.

Ministerstwo Sprawiedliwości reprezentował sędzia J. Kiełbowicz, naczelnik Wydziału d/s Adwokatów i Radców Prawnych.

Obrodom przewodniczyli na przemian: prezes NRA, adw. prof. dr hab. K. Buchała i wiceprezesi NRA adw. adw.: M. Budzanowska i J. Biejał.

Na wstępie posiedzenia powołane zostały komisje problemowe mające na celu przygotowanie projektów nowych aktów prawa samorządowego, zgodnie z literą i duchem nowej ustawy o adwokaturze.

Na początku obrad wiceprezes NRA adw. J. Biejał omówił program i zasady działalności wizytacyjnej, a następnie sekretarz NRA adw. W. Szczepiński zajął się problematyką rozmieszczenia zespołów adwokackich, adwokatów i aplikantów oraz zasadami wpisów na listę adwokatów i na listę aplikantów.

W świetle rozwiązań nowej ustawy adwokaturę obowiązującą zasady ścisłej samokontroli, w wyniku czego cała działalność wizytacyjna znalazła się w gestii organów adwokatury. Jest to problem niezwykle ważny, gdyż od prawidłowego zorganizowania działalności wizytacyjnej i kontroli zawodowej zależy właściwe funkcjonowanie zespołów i poziom świadczonych usług, a całe środowisko ocenia się według tego, w jaki sposób funkcjonują zespoły adwokackie, które trafnie się określa jako wizytówki adwokatury.

W ostatnim 10-leciu daje się zauważyć wyraźna tendencja spadkowa, jeśli chodzi o liczbę adwokatów zatrudnionych w zespołach adwokackich. Na koniec pierwszego półrocza 1982 r. było ogółem 3.475 adwokatów zatrudnionych w zespołach adwokackich, a w związku z wprowadzeniem ustawowej granicy wieku do wykonywania zawodu odejdzie z zespołów do końca 1983 r. — po ukończeniu 70 roku życia³ — ok. 350 adwokatów. Ubytek ten samorząd planuje uzupełniać sukcesywnie przede wszystkim wpisami egzaminowanych aplikantów adwokackich. Droga do adwoka-

¹ Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. — Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124).

² Art. 13 ustawy jw.

³ Art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy jw.

tury powinna bowiem prowadzić przez aplikację adwokacką. Pogląd taki, reprezentowany przez samorząd adwokacki, wyraził również naczelnik Wydziału d/s Adwokatów i Radców Prawnych sędzia J. Kielbowicz, postulując w związku z tym zwiększenie etatów aplikantów w planie rozmieszczenia.

W związku z tą ostatnią kwestią należy pamiętać, że rozmieszczenie zależy nie tylko od zapotrzebowania na pomoc prawną ludności, ale i od sytuacji finansowej zespołów adwokackich. Dlatego też prognozowanie w tym względzie nie jest łatwe, zwłaszcza jeśli się uwzględni notowany ostatnio ogólny spadek wpływu spraw do sądów, podwyżkę opłat sądowych i skarbowych i wzrost kosztów administracyjnych zespołów, a także trudną sytuację społeczno-ekonomiczną w kraju i co za tym idzie — obniżenie możliwości płatniczych ludności. Wszystko to musi rzutować — rzecz jasna — na politykę wpisów.

Następnie przystąpiono do rozpatrzenia przygotowanych projektów regulaminów i uchwał. W wyniku obrad nad tymi projektami uchwalono następujące regulaminy dotyczące:⁴

- 1) zasad odbywania aplikacji adwokackiej i składania egzaminu adwokackiego,
- 2) zasad funkcjonowania okręgowych rad adwokackich,
- 3) zakresu działania oraz zasad wynagradzania wizytatorów,
- 4) wzorów pieczęci organów adwokatury.

Ponadto podjęto uchwałę w sprawie zasad wykonywania zawodu indywidualnie lub wspólnie z innym adwokatem w celu przedstawienia tego projektu według właściwości mającemu się odbyć w przyszłym roku Krajowemu Zjazdowi Adwokatury.

Przyjęto również ~~też~~ do przyszłych rozporządzeń:

- 1) w sprawie postępowania dyscyplinarnego,
- 2) w sprawie odpłatności obron z urzędu oraz
- 3) w sprawie składek na rzecz ZUS-u.

Uchwalony został na rok 1983 plan⁵ rozmieszczenia zespołów adwokackich, adwokatów i aplikantów adwokackich z tym założeniem, że doświadczenia z końca 1982 r. i pierwszej połowy roku przyszłego pozwolą na bardziej precyzyjne ustalenie planu na rok 1984 na podstawie szczegółowej analizy potrzeb i możliwości w powyższej sprawie.

Plan rozmieszczenia Naczelna Rada Adwokacka ustala w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości. Samorząd jednak nie ma jeszcze wypracowanej formuły podejmowania decyzji w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości. Prezes NRA wyraził pogląd, że uchwalony plan, jak to wynika z dotychczasowych omówień, jest zbliżony do stanowiska resortu i że będzie on prawdopodobnie przez Ministra Sprawiedliwości akceptowany.

Plan rozmieszczenia wywołał ożywioną dyskusję. Zabrał głos w tej sprawie również przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości naczelnik Kielbowicz, który stwierdził, że w ostatnim dziesięcioleciu liczba adwokatów systematycznie się zmniejszała i że resort nie uważa tego zjawiska za prawidłowe. Jeśli więc plan rozmieszczenia przewiduje na 1983 rok liczbę 3.515 adwokatów — a więc stan nieco wyższy od stanu na 30.VI.1982 r. — to fakt ten należy ocenić pozytywnie. Natomiast jeśli chodzi o etaty aplikantów adwokackich, to liczbę ich należy podwyższyć przy przyjęciu zasady, że droga do zawodu adwokackiego ma prowadzić przez aplikację adwokacką i egzamin adwokacki. Po zaakceptowaniu planu przez Ministra konieczne będzie ścisłe przestrzeganie go zarówno przez rady jak i przez resort.

⁴ Art. 58 pkt 12 lit. b, c, d, f ustawy jw.

⁵ Art. 58 pkt 7 ustawy jw.

Omawiając sprawę współpracy z radami adwokackimi, naczelnik Kielbowicz podniósł szereg zastrzeżeń co do postępowania niektórych rad w zakresie przestrzegania przepisów. W szczególności dotyczyło to przewlekłości postępowania w sprawie wpisów, w sprawach wszczętych na skutek wniesionych skarg oraz w sprawach dyscyplinarnych. Zdarzały się też wypadki nieterminowego skreślenia adwokatów z listy członków zespołów adwokackich z powodu osiągnięcia granicy wieku do wykonywania zawodu.

W związku z uchwalonym planem rozmieszczenia żywe zainteresowanie w dyskusji wzbudziła sprawa skreślenia z listy członków zespołów adwokackich adwokatów po osiągnięciu przewidzianego wieku.⁶ W sprawie tej wypowiedzieli się m.in. wiceprezes NRA adw. M. Budzanowska i adw. dr Czeszejko-Sochacki, którzy jako posłowie brali czynny udział w przygotowaniu projektu nowej ustawy. Jak wynika z ich wypowiedzi na temat art. 98 nowej ustawy, data 31.XII.1983 r. miała zamknąć sprawę wszystkich adwokatów do 75 roku życia, i to w taki sposób, aby przepis art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy mógł być stosowany od 1.I.1984 r. Komisja sejmowa umieściła art. 98 ustawy w przepisach przejściowych mając tu na względzie nie tyle interes adwokatów, których przepis ten dotyczył, ile interes ich klientów. Chodziło mianowicie o możliwość należytego zakończenia prowadzonych spraw. Aby nie podważać wiarygodności samorządu, mówcy postulowali konieczność zajęcia identycznego stanowiska przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Przedmiotem obrad był również blok spraw finansowych referowanych przez skarbnika NRA adw. J. Kuczyńskiego. Po wysłuchaniu go uchwalony został — zgodnie z jego wnioskami — preliminarz budżetowy Naczelnej Rady Adwokackiej (fundusz administracyjny wykazujący po stronie wpływów i wydatków 2.196.000 zł) na II półrocze 1982 r. przy uwzględnieniu składki 0,4% od obrotów zespołów adwokackich i podwyżki o 500 zł wynagrodzeń dla aplikantów adwokackich od I.X. 1982 r.

W sprawach organizacyjnych podjęto uchwałę o przeprowadzeniu wyborów kierowników zespołów adwokackich w marcu i kwietniu 1983 r. oraz o zaplanowaniu zebrań izb na miesiące maj, czerwiec i wrzesień 1983 r.

Na posiedzeniu NRA w dniu 4.IV.1982 r. podjęta została uchwała o zmianie § 21 i § 22 regulaminu w sprawie rozliczania i rachunkowości w zespołach adwokackich.⁷ Zmiany te dotyczą ryczałtu tworzonego z dopłat w wysokości 200 zł do opłat za czynności zespołu. Środki z ryczałtu są przeznaczone:

- 1) w wysokości od 30% do 50%, ustalonych na dany rok przez radę adwokacką — na fundusz remontowo-inwestycyjny okręgowej rady adwokackiej,
- 2) w pozostałej wysokości — na wydatki związane z ułatwieniem pracy adwokata przy załatwianiu spraw klientów oraz na częściowe pokrycie kosztów administracyjnych.

Zmiany te nie nabrały mocy obowiązującej, gdyż nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Ministra Sprawiedliwości.⁸ W związku z tym Naczelna Rada Adwokacka zobowiązała Prezydium NRA do podjęcia czynności mających na celu wprowadzenie powyższych zmian do obowiązującego regulaminu w sprawie rozliczania i rachunkowości zespołów adwokackich.

⁶ Art. 19 i 98 ustawy jw.

⁷ Por. sprawozdanie z plenarnego posiedzenia Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4.IV.1982 r., „Palestra” nr 8/9 z 1982 r.

⁸ Art. 59 ustawy z dnia 19.XII.1963 r. o ustroju adwokatury.

Nie wszystkie regulaminy i projekty regulaminów zostały na tym posiedzeniu uchwalone. Obszerność materiału, jak również konieczność przeprowadzenia dalszych prac komisji problemowych z udziałem biegłych z zakresu finansów (dotyczy to regulaminu zasad funkcjonowania zespołów) nie pozwoliły dzisiaj na to. Sprawy te znajdują się na porządku obrad następnego posiedzenia NRA.

Prezes NRA prof. K. Buchała, zamykając obrady, podziękował wszystkim uczestnikom za aktywny udział w posiedzeniu oraz wszystkim Kolegom — również i nieobecny na posiedzeniu — za przygotowanie materiałów, które znalazły się na porządku dziennym posiedzenia. Prezes NRA stwierdził również, że samorząd będzie miał jeszcze dużo pracy w związku z wchodzeniem w okres funkcjonowania nowej ustawy i jednocześnie zapewnił, że samorząd — przykładając dużą wagę do ścisłego przestrzegania prawa — będzie dbał o realizację nowej ustawy zgodnie z jej literą i duchem.

adw. Kazimierz Kaeppele

B. UCHWAŁY PREZYDIUM NRA

Uchwała Prezydium NRA z dnia 30 września 1982 r. w sprawie rozmieszczenia zespołów adwokackich, adwokatów i aplikantów adwokackich

Prezydium NRA na posiedzeniu w dniu 30 września 1982 r. podjęło uchwałę w sprawie rozmieszczenia zespołów adwokackich, adwokatów i aplikantów w następującym brzmieniu:

1. przyjmując jako zasadę, że w każdej miejscowości, w której ma siedzibę sąd rejonowy, powinien funkcjonować zespół adwokacki albo adwokat wykonujący zawód indywidualnie lub wspólnie z innymi adwokatami (art 4 ust. 3 prawa o adwokaturze);

2. uznać za celowe dokonywanie wpisów na listę adwokatów w taki sposób, aby umożliwić asymilację adwokatów, którzy pracowali poprzednio w innych zawodach prawniczych, i w tym celu upoważnić rady adwokackie do wpisywania na listy adwokatów osób zainteresowanych ponad liczbę ustanowionych etatów, przy czym pierwszeństwo należy przyznać adwokatom legitymującym się egzaminem adwokackim;

3. zwiększyć w 1983 r. liczbę aplikantów adwokackich o 50 etatów, a możliwości dalszego zwiększania liczby aplikantów w 1984 r. rozważyć w 1983 r. po zaznajomieniu się z uchwałami podjętymi przez zgromadzenia poszczególnych izb w zakresie potrzeb co do rozmieszczenia zespołów adwokackich, adwokatów i aplikantów adwokackich;

4. w związku z tym, w razie braku opinii rad adwokackich w powyższej kwestii, nie dokonywać zasadniczych korektur w zakresie omawianego rozmieszczenia i do czasu uzyskania opinii zgromadzeń izb adwokackich w trybie art. 40 pkt 7 prawa o adwokaturze — określać liczbę adwokatów i aplikantów adwokackich według izb. pozostawiając okręgowym radom adwokackim decyzję w sprawie rozmieszczenia, odpowiadającego należycie rozeznany potrzebom na pomoc prawną.